

HUMAN AKCIJA ZA
RIGHTS LJUDSKA
ACTION PRAVA

ODBOR ZA POLITIČKI SISTEM, PRAVOSUĐE I UPRAVU

Momo Koprivica, predsjednik
Slaven Radunović, član
Jovan Vučurović, član
Predrag Bulatović, član
Branka Bošnjak, članica
Milosava Paunović, članica
Srđan Pavićević, član
Andrija Nikolić, član
Miloš Nikolić, član
Dragutin Papović, član
Boris Mugoša, član
Draginja Vuksanović Stanković, članica

Podgorica, 1.7.2022. godine

Poštovane članice i članovi Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu,

Akcija za ljudska prava Vam se obraća povodom izbora novih članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Želimo da Vam ukažemo na potrebu da prilikom razmatranja pristiglih prijava uzmete u obzir preporuke Grupe država protiv korupcije Savjeta Evrope (GRECO)¹, Evropske mreže sudskih savjeta², Akcije za ljudska prava³ i CeMI-ja⁴ koje ukazuju na potrebu da se izaberu **politički neutralne, nepristrasne i nezavisne osobe** za članove i članice savjeta.

Podsjećamo da je nezavisnost sudstva neophodan uslov za uspostavljanje vladavine prava, a da jedino depolitizovan i nepristrasan Sudski savjet takvo sudstvo može da obezbijedi. Od Vas zavisi hoće li novi sastav Sudskog savjeta zaista biti depolitizovan ili ne.

¹ GRECO je 2015. godine preporučio Crnoj Gori „preduzimanje dodatnih mjera za jačanje nezavisnosti Sudskog savjeta, stvarne i percipirane, protiv neprimjerenog političkog uticaja“. Takođe, preporučeno je „uspostavljanje objektivnih i mjerljivih kriterijuma za izbor članova Savjeta koji nijesu iz redova sudija, a kojima bi se garantovao njihov profesionalni kvalitet i nepristrasnost“: Četvrti krug evaluacije, Prevencija korupcije u odnosu na poslanike, sudije i tužioce, izvještaj o evaluaciji, Crna Gora, usvojeno na 68. Plenarnom zasjedanju GRECO-a, Strazbur, 15-19. jun 2015. godine, poglavlje IV, preporuka V, tač. 75.

² U odnosu na lična svojstva pravnika/ca koji su članovi/ce Sudskog savjeta, Evropska mreža sudskih savjeta je dala sljedeće preporuke: „3.3 Da bi se obezbijedio glas građanskog društva, članovi savjeta koji nisu sudije ne smiju biti političari ili osobe koje su politički povezane. 3.4 Da bi se poštovala podjela vlasti, ministar pravde ne smije biti član sudskog savjeta ili drugog relevantnog tijela. Dodatno, članovi sudskog savjeta i drugih relevantnih tijela ne bi smjeli biti uključeni u politiku u nekom razumnom vremenskom periodu prije i poslije njihovog mandata kao članova Sudskog savjeta ili drugog relevantnog tijela. 3.6 Određene osobe nikad ne treba da budu birane za članove savjeta iz reda pravnika, posebno: - sudije, čak i kad su u penziji, - osobe koje su osuđene za krivična djela, koje su proglasile bankrotstvo ili im je iz drugih razloga zabranjeno da se kandiduju za javnu funkciju, - poslanici (i bivši poslanici), i - članovi vlade (i oni koji su bili članovi prethodnih vlada).“ Standards VI: Non-judicial Members in Judicial Governance”, ENCJ Report 2015-2016, 3. jun 2016, str. 12.

³ Detaljnije u izvještaju Akcije za ljudska prava „Izbor i napredovanje sudija i tužilaca u Crnoj Gori 2016-2019“, Podgorica, jun 2019.

⁴ Detaljnije u izvještaju Akcije za ljudska prava i Centra za monitoring i istraživanje „Izvještaj o primjeni Strategije reforme pravosuđa 2014-2018 u periodu 2014-2016“, Podgorica, april 2017.

Poznato Vam je da je početkom oktobra 2021. godine Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava formiralo radnu grupu za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Izrada Nacrta je u završnoj fazi, nakon čega će uslijediti i javna rasprava.

Jedan od predloga koji se nalazi u radnoj verziji nacrta zakona uključuje uvođenje garancija za nezavisnost od političkog uticaja uglednih pravnika/ca u Savjetu i garancija protiv sukoba interesa u odnosu na sve članove/ice Sudskog savjeta.

Imajući u vidu zadatak Sudskog savjeta da obezbjeđuje nezavisnost i samostalnost sudova i sudija, koji mu Ustav nalaže u čl. 126, smatramo da je posebno važno da obezbijedite da njegovi novi članovi/ice budu osobe od integriteta, politički neutralne, koje nijesu u bliskim porodičnim vezama sa sadašnjim ili bivšim visokim partijskim funkcionerima ili funkcionerima izvršne vlasti, kao što je to bio slučaj.

Podsjećamo da su garancije protiv sukoba interesa prošle godine zakonom propisane za članove Tužilačkog savjeta⁵. Iste ili slične garancije su još davno propisane za članove Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije⁶, Savjeta Radio-Televizije Crne Gore⁷ i Savjeta Agencije za elektronske medije⁸, čime su ta tijela zaštićena od sukoba interesa, za razliku od Sudskog savjeta, *u odnosu na čije članove još uvijek nijesu propisana nikakva ograničenja*. U članstvu Sudskog i Tužilačkog savjeta, do sada su se, zbog toga, primjera radi, mogli naći bračni drugovi najviših funkcionera izvršne ili zakonodavne vlasti, koji kao takvi ne bi mogli da budu izabrani, na primjer, za članove Savjeta Radio-Televizije Crne Gore.

Imajući u vidu da ove nedjelje sprovodite intervjuje sa kandidatima, kao i da je gotovo izvjesno da će članovi Savjeta biti izabrani prije usvajanja izmjena Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, apelujemo na vas da prilikom odabira kandidata uzmete u obzir pomenute preporuke.

Takođe, ukazujemo i na preporuku Evropske mreže sudskih savjeta iz 2016. godine kojom se ističe da "članovi savjeta koji nijesu sudije ne smiju biti političari ili osobe koje su politički povezane", zatim da "članovi Sudskog savjeta ne bi smjeli biti uključeni u politiku u nekom razumnom vremenskom periodu prije i poslije njihovog mandata kao članova Sudskog savjeta" kao i da "određene osobe nikad ne bi trebalo da budu birane za članove Savjeta iz reda uglednih pravnika, a posebno sudije, čak i kada su u penziji, osobe koje su osuđene za krivična djela, osobe koje su proglasile bankrotstvo ili im je ih drugih razloga zabranjeno da se kandiduju za javnu funkciju, poslanici (i bivši poslanici) i članovi Vlade (i oni koji su bili članovi prethodnih vlada)".⁹

U nadi da ćete obavezu izbora novih članova i članica Sudskog savjeta ispuniti odgovorno, u javnom interesu depolitizacije tog tijela i sprječavanja drugih sukoba interesa,

⁵ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužilaštvu, Sl. list CG, br. 59/2021 od 4. juna 2021, čl. 2 i 4, koji glase:

- Član Tužilačkog savjeta iz reda državnih tužilaca, ne može biti: bračni ili vanbračni supružnik ili srodnik poslanika, člana Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) i Predsjednika Crne Gore u pravoj liniji bez obzira na stepen srodstva, u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva ili srodnik po tazbini do prvog stepena.

- Za člana Tužilačkog savjeta, iz reda uglednih pravnika, ne može biti izabrano lice koje je: 1) bračni ili vanbračni supružnik ili srodnik poslanika, člana Vlade i Predsjednika Crne Gore ili lica kojeg bira, imenuje ili postavlja Skupština, Predsjednik Crne Gore ili Vlada, u pravoj liniji bez obzira na stepen srodstva, u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva ili srodnik po tazbini do prvog stepena; 2) član ili funkcioner političkih partija (predsjednici, članovi predsjedništva, njihovi zamjenici, članovi izvršnih i glavnih odbora), ili lice koje je bilo neposredno birano na izborima ili obavljalo funkciju člana Vlade, poslanika ili odbornika u posljednjih pet godina; 3) obavljalo tužilačku funkciju u posljednjih osam godina." Akcija za ljudska prava smatra da su i te garancije propisane za članove Tužilačkog savjeta i dalje nedovoljne. Detaljnije o tome, izvještaj „Analiza postupaka izbora, napredovanja i utvrđivanja odgovornosti tužilaca u Crnoj Gori 2020-2021“, HRA, Podgorica, novembar 2021, str. 23-25, dostupno na linku: <https://www.hracion.org/2022/01/25/analiza-postupaka-izbora-napredovanja-i-utvrdivanja-odgovornosti-drzavnih-tuzilaca-u-crnoj-gori-2020-2021/>

⁶ Član 84 Zakona o sprječavanju korupcije („Sl. list“, br. 53/2014 i 42/2017).

⁷ Član 29 Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG ("Sl.list" br. 80/20 od 4.8.2020).

⁸ Član 17 Zakona o elektronskim medijima („Sl.list CG“ br. 46/2010, 40/2011, 53/2011, 6/2013, 55/2016, 92/2017 i 82/2020).

⁹ Standards VI: Non-judicial Members in Judicial Governance", ENCJ Report 2015-2016, 3. jun 2016, str. 12.

srdačno Vas pozdravljam,

Tea Gorjanc Prelević,
izvršna direktorica NVO Akcija za ljudska prava